

A KERESZTYÉNSÉG: KRISZTUS! (Christianity IS Christ! by James Fowler)

A keresztyénséget nem lehet elválasztani a feltámadott Úr Jézus élő, erőteljes valóságától, dinamizmusától. Nem szabad a keresztyénséget olyan haszon- vagy áldás-forrásként kezelni, amely el van választva a feltámadt Jézus valóságos lényétől és cselekedeteitől.

©1998 BY JAMES FOWLER. MINDEN JOG FENNTARTVA.

A SZERZŐ ENGEDÉLYT AD A CIKK INGYENES LETÖLTÉSÉRE AZZAL A FELTÉTELLEL, HOGY ABBAN SEMMILYEN VÁLTOZTATÁST SEM HAJTANAK VÉGRE. TOVÁBBÁ ENGEDÉLYT AD A CIKK TERJESZTÉSÉRE IS, ILLETVE A CIKKBŐL VALÓ IDÉZÉSRE IS, A SZERZŐ NEVÉNEK PONTOS FELTÜNTETÉSÉVEL.

Megjelent a "A keresztyénség NEM vallás" című sorozatban.

A cikk eredeti forrása: <http://www.christinyou.net/pages/XnisXst.html>

Óvakodnunk kell a keresztyénségnek csupán csak oly módon való meghatározásától, hogy mi NEM a keresztyénség. A tagadással való (negációs) meghatározás szükséges volt a korábbi tanulmányokban, különösen azért, mert a jelenkori zavaros helyzet a keresztyénséget összemosza a vallással, és annak minden fogalmával és szóhasználatával. Jóllehet minden korábbi írásunkban utaltunk arra, hogy a keresztyénség lényege nem más, mint Jézus Krisztus élő dinamizmusa (erőteljes valósága), most, pozitív oldalról megközelítve a dolgokat, azt a tényt jelentjük ki, hogy a „keresztyénség: Krisztus”.

Mit is jelent keresztyénnek lenni? Mi a keresztyénség?

Az e fogalmak jelentése körüli zavar, és az általuk kifejezett valóság félreértése a keresztyénség téves bemutatását eredményezte, még azok részéről is, akik azt állították magukról, hogy elkötelezett keresztyének. Ez az, ami miatt rendkívül fontosnak tartjuk keresztyénség lényegének újraértékelését.

Jézus követőit "először Antióchiában nevezték keresztyéneknek" (Apcsel. 11:26). Kezdetben ez egy gúnyos vagy lekicsinylő megnevezés lehetett, azonban Agrippa király már láthatóan semleges módon használta ezt a megnevezést azokra, akik Jézus Krisztusban hisznek (Apcsel 26:28), és Péter elfogadott utalásként használta mindazokra, akiket Jézus nevével azonosítottak (1 Péter 4:16). Majd ezt követően azt az átfogó jelenséget, amely során az egyes emberek Jézus Krisztussal azonosultak, már általánosságban "keresztyénségnek" hívták. Ignatius és Polycarpus, akik János apostol tanítványai voltak – az első század végén és a második század elején – ennek megnevezésére a görög *christianismos* szót, a későbbi írások pedig a latin *christianitas* szót használták.

A "keresztyénség" szó jelentéstani változatai az évszázadok során mintegy túlbujánoztak, egészen a mai napig. A "keresztyénség" mint olyan ma az egyik világvallásként van meghatározva. Történelmileg úgy értelmezik, hogy a keresztyénség nem más, mint Jézus követőinek a tettei, és a keresztyénség szervezeteinek a történései századokon, sőt majdnem két évezreden át. A "keresztyénség" szót gyakran használják szinonimaként a "keresztyén világ"-ra, habár ez utóbbi meghatározást gyakran pejoratív értelemben az intézményesedett keresztyén-vallásra használják. Kierkegaard "*A keresztyén világ elleni támadás*" (*Attack on Christendom*) című művében azt kifogásolta, hogy Dániában mindenki "keresztyénnek" tekinti magát – csak mert beleszülettek az állami egyházba, és csecsemőkorukban megkeresztelték őket. Kierkegaard arra a végkövetkeztetésre jutott, hogy "ha mindenki keresztyén, akkor tulajdonképpen senki sem keresztyén". Boszorkány-üldözések, inkvizíciók és „vallási” háborúk történtek a „keresztyén-vallás” nevében. Ennek eredményeképpen sokan sértődöttségből, vagy károkat szenvedve elutasították a "keresztyénséget", annak nagyszámú vallási eltévelyedései és igazságtalanságai miatt. Megint mások (mint ahogyan mi ebben a tanulmányban tesszük), megtartották a "keresztyénség" kifejezést arra, hogy leírják vele az élő Úr Jézus tevékenységének szellemi valóságát a keresztyének életében.

Mindazonáltal nem a terminológia fejtegetése itt most a célunk, hiszen maga a nyelv is folyamatosan változik. A kérdéseink inkább a következők: Mi volt az eredeti és Biblia szerinti értelmezése annak, hogy mit is jelent keresztyénnek lenni? A bibliai írók szerint mi is tehát a keresztyénség lényege?

Jóllehet a "keresztyénség" kifejezést nem találjuk meg a Szentírásban, mi mégis úgy tartjuk, hogy ez jelzi mindazt, amiért Jézus Krisztus eljött, hogy legyen, és amit cselekedjen. Istennek az emberrel kapcsolatos kinyilatkoztatásának teljessége nem más, mint a Jézus Krisztus

személyére és tetteire való rámutatás. Isten az Ő Fiában és az Ő Fia által mindent megtett, ami szükséges, hogy helyreállítsa az emberiséget az Ő isteni akarata szerinti működésbe, ismét felruházva az embert Istennek az emberiségben való isteni jelenlétének és működésének a szellemi valóságával. Amikor Jézus ilyen módon szellemben ott lakozik és uralkodik azokban, akik hit által Őt elfogadták, a királyság, amire Jézus Krisztus olyan gyakran utalt, működésbe lép. Jézus feltámadott élete adja a szellemi felhatalmazást a keresztyén ember életéhez, és ahhoz, hogy az illető az Egyház gyülekezeteinek (i.e. a kihívottak közösségének) részévé váljon. S a "keresztyénségnek" ez a szellemi, evangéliumi valósága egyedül úgy határozható meg, hogy az az élő Úr Jézus Krisztus erőteljes, dinamikus élete és tevékenysége. A keresztyénség tehát: Krisztus!

C.S. Lewis ezt úgy magyarázza, hogy:

"Krisztusban egy újfajta ember tűnt fel, és az az új típusú élet, amely Őbenne kezdődött el, belénk kell, hogy helyeződjön."¹

Korábban John W. Nevin a következőt írta:

"Jézus Krisztus személyében a kinyilatkoztatások új rendszere 'robbant be' a világba. Ő Maga a tökéletes igazság, személyesen jelen van az emberek között, teljesen azonosulva az életükkel. Ő a lényeg (szubsztancia), amihez képest minden korábbi prófécia csak hang, vagy árnyék volt."²

Isten ön-kijelentése a Fiában, Jézus Krisztusban, egy egybeszerkesztett, oszthatatlan egységet fejez ki. Az Istenség az Atya, a Fiú és a Szent Szellem *egylényegű (homoousion)* egységében páratlan módon fejezi ki magát az ember számára. Ebben az isteni hármasságban nem lehet két vagy három részre osztott független működés. Isten egybeszerkesztett – megbonthatatlan – egységben cselekszik. Amikor cselekszik, azt teszi, amit teszi – és azért, mert Ő az, Aki. Az Ő lénye az Ő tevékenységében fejeződik ki, és a tevékenysége mindig az Ő lényének a kifejeződése. Sohasem cselekszik a személyiségétől eltérő módon. Cselekedetei sohasem választódnak el annak megnyilvánulásától, aki Ő maga Önmagában; sohasem statikusak (időben állandóak), és sohasem az Ő Személyének kifejeződésétől elválasztott cselekedetek. Mindaz, amit Isten adhat nekünk nem más, mint Önmagának az adása, az Ő tevékeny Személye. Nem valami „dolgot” nyilatkoztat ki vagy kínál Önmagával kapcsolatban. Ilyen módon Ő nem lehet részekre osztott vagy szétválasztott; és nem is ad olyan 'árut' vagy 'terméket', amely Önmagától elkülöníthető lenne. Isten az Ő kegyelme által jelenti ki Magát

és cselekszik (János 1:17) a Szellem ereje által az Ő Fiában, Jézus Krisztusban. "Senki sem tudja, kicsoda a Fiú, csak az Atya; és kicsoda az Atya, hanem csak a Fiú, és akinek a Fiú akarja kijelenteni Magát." (Lukács 10:22). Isten ön-kijelentését a Megváltó (Messiás) Fiúban mindig úgy kell látnunk és megértenünk, hogy az az Ő isteni lényük szétválaszthatatlan egységében, és az Ő lényük és tevékenységük megbonthatatlan egységében történik. Isten a Fiúban saját Magát jelenti ki. Önmagát adja az embereknek. Jézus Krisztus az evangéliumot Önmagában jelenti ki. Ő, mint Isten adja Önmagát az embereknek.

Dualisztikus (kettős) szétválasztás

Ha nem tudjuk az Atya, a Fiú és a Szent Szellem egységét fenntartani a Személyük és cselekedetük egységében, az mindig a keresztyénség értelmezéseinek és kifejezéseinek torzulásához vezet. A keresztyén vallás története (mint amely különbözik az igazi keresztyénségtől) tele van olyan emberi kísérletekkel, hogy felosszák az Istenség személyét különböző tevékenységekre, és hogy elválasszák Krisztus munkáját az Ő Személyétől. Ez utóbbi, a szétválasztó dualizmus a legalattomosabb, és a leginkább elterjedt az ún. "keresztyén történelemben". A keresztyénséget úgy értelmezi, mint egy olyan "dolgot", amely magától Krisztustól függetlenül lett alapítva, és amely Tőle teljesen különálló. Az evangéliumot, az Egyházat, Isten királyságát úgy tekinti, mint egymástól függetlenül létező kínálatot, amelyet Jézus Krisztus – Önmagától függetlenül – adott, alapított, eredményezett vagy éppen kirendelt. T. F. Torrance pontosan beazonosítja a „keresztyénségnek Krisztustól való ilyenfajta szétválasztását”³ az ismeretelméleti kettősség (dualizmus) eredményeként, megjegyezve, hogy:

„a fundamentalizmus nem hajlandó elismerni azt az azonosságot, amely van aközött, ami Isten felénk a Jézus Krisztusban való kinyilatkoztatásában, és ami Ő maga az Ő saját lényében és valóságában.”⁴

A fundamentalista kettősség ilyen „különválasztott fogalmi” példái tanulságosak lehetnek, de inkább elítélendőek:

A történelmi Jézusra gyakran úgy emlékeznek vissza, mint egy olyan vallás történelmi megalapítójára, amelynek története dokumentálható és elemezhető. Feljegyzik és megőrkítik Jézus földi életének egyedi eseményeit. Az Ő története átadódik nemzedékről nemzedékre a

különleges megemlékezési-ünnepekben, mint pl.: "Boldog születésnapot, Jézus!" (Karácsony) és "Emlékezz a feltámadásra" (Húsvét). Mennyiben különbözik ez George Washington születésnapjáról való ünnepi megemlékezésektől és attól a felhívástól, hogy "Emlékezzünk meg Pearl Harbor-ról"? Amikor a keresztyénséget tévesen úgy értelmezik, mint egy történelmi jellegű társaságot, amelyet egy történelmileg jól elkülöníthető alapító tiszteletére és/vagy emlékére hoztak létre, akkor ott szétválasztó dualizmus van Jézus Krisztus között és a között, amit „keresztyénségnek” hívnak.

Amikor Jézust csupán egy vallási vagy teológiai tanítónak írják le, akkor az Ő tanításainak tartalma egy ideológiai hitrendszeré válik, elkülönítve az Ő Személyétől. Még akkor is, ha Jézust helyesen beazonosítják Isten közbenjárói képviselőjeként (1 Tim. 2:5), Isten Főpapaként (Zsidó 3:1; 8:1), és Isten Fiaként (János 11:27), a doktrinális és teológiai állítások racionális megfogalmazásait gyakran átültetik a magyarázatoknak egy olyan rendszerezett összeállításába, amely viszont már Jézus Krisztus élő jelenlététől teljesen elkülönül. A keresztyénség ekkor egy olyan teológiai társasággá válik, amely már csak a tételesen, nyelvileg nagy precizitással megfogalmazott teológiai igazságok magyarázására, és az azzal kapcsolatos vitákra szakosodik, s amelyet már a feltámadt Úr Jézus személyének elfogadása és megtapasztalása már nem érdekel.

Jézust ki lehet hirdetni az emberiség Megmentőjeként, mint ahogy ezt teszik is a teljes evangéliumi igehirdetésekből. Ha azonban a Megmentőt szétválasztják a megmentés folyamatától, akkor az egy tranzakciós (műveletes) dualizmust eredményez. Ha Jézus pusztán csak az üdvösségből származó előnyök adományozója, akkor Ő nem más, mint csak a hasznos dolgok, "árúk", szolgáltatások, termékek vagy vagyontárgyak forrása csupán, amelyeket egy olyan személy ad át nekünk, ruház ránk, és adományoz nekünk, aki dualisztikusan elkülönül az általa átadott dologtól. A szellemi Szabadító így pusztán csak egy vallásos adományozóvá, szétosztóvá válik.

Azok, akik a viselkedésbeli moralitást propagálják, vagy egy olyan "keresztyén erkölcs" szószólói, amely elválasztja a jó megcselekvését az Isten-ember, Jézus Krisztus dinamizmusától, egy olyan elválasztó dualizmust hoznak létre, amely olyan magatartást bátorít és vár el, ami alkalmazkodik a törvényként megfogalmazott szabályokhoz és rendeletekhez azáltal, hogy bizonyos eljárásokat, technikákat és viselkedési szabályokat alkalmaz – ahelyett, hogy a "Szent Szellem gyümölcsét" (Gal. 5:22,23), az isteni jellemet engedné kialakulni Krisztus Szelleme által (Róma 8:9). Az ilyen erkölcsi "erőfeszítések"

történhetnek a személyes spiritualitás szintjén, vagy a társadalmi jó érdekében, vagy, tágabban, az emberiség jobbra tétele érdekében. Amikor azonban ez a krisztusi élet a Krisztus személye általi kimunkálástól elválasztva jelenik meg, akkor ezeknek az erkölcsi erőfeszítéseknek nincs köztük a keresztyénség valóságához.

A részekre bontó szétválasztás (fragmentált dualizmus) akkor következik be, amikor Jézus Krisztus nincs élő egységben az Egyházzal, Krisztus Testével. Jézus nem csak olyan értelemben "Feje az Egyháznak", hogy pusztán csak egy szervezett intézmény hierarchikus vezetője. És nem is olyan értelemben "fej" Ő, hogy egy, az Ő Nevét viselő vallásnak az eredeztetője és alapítója. Az Ő fősege nem pusztán annyi, hogy Ő közreműködött és hozzájárult ahhoz, hogy egy testületi papi szervezet kialakulhasson, amely majd aztán a kegyelem és igazság raktárául, megőrző- és szétosztó helyéül szolgál – mintha ezeket el lehetne választani Istennek a Krisztusban való isteni cselekedetétől.

A protestantizmus különösen vétkes a részekre bontó szétválasztásban (disszociatív dualizmusban), amely Isten Igéjének sokatmondó, kifejező tevékenységét Jézus Krisztustól (János 1:1,14) átviszi Istennek az elszemélytelenített, egy ihletett könyvben leírt rendelkezéseibe. S azáltal, hogy egy olyan biblicizmusban vesznek részt, amely egy kanonizált, előírt szöveget tart túlzott tiszteletben, és azáltal, hogy különböző igemagyarázási módokat hoztak létre, a protestáns fundamentalisták gyakorlatilag egy olyan könyv-vallást fejlesztettek ki, ami gyakran isteníti a Bibliát, és egy „Biblia-imádatban” jut kifejezésre. William Barclay a következőt jegyzi meg:

"Volt egy olyan hibalehetőség, amely a korai gyülekezeteket sohasem veszélyeztette. Azokban a korai időkben az emberek sohasem gondoltak Jézus Krisztusra úgy, mint egy könyvbéli szereplőre. Sohasem gondoltak Rá úgy, mint olyan valakire, aki élt és meghalt, és akinek a történetét aztán elmondták, és továbbadták a történelemben, mint olyan egy valaki történetét, aki élt, és akinek az élete befejeződött. Az első keresztyének nem úgy gondoltak Jézusra, mint egy olyan valakire, aki létezett, hanem mint egy olyanra, aki Van. Nem úgy gondoltak Rá, mint olyan valakire, akinek a tanításait meg kellene tárgyalni, vitatni és érvekkel igazolni. Úgy gondoltak Rá, mint egy olyan valakire, akinek a jelenlétét élvezték, és akinek a folyamatos, velük való közösségét megtapasztalták. A hitük nem egy könyvön – hanem egy Személyen alapult."⁵

E véleménnyel egyet értve Juan Carlos Ortiz a következőt írja:

"A keresztyének egy új nemzedékére van szükség, akik tudják azt, hogy az Egyház középpontjában egy olyan Személy van, aki bennük él. Jézus nem csupán csak egy könyvet hagyott ránk, azt mondva nekünk, hogy: 'Rátok hagytam a Bibliát. Konkordanciát és magyarázatokat készítve próbáljatok meg ebből kitalálni mindent, amit csak tudtok.' Nem! Ő nem ezt mondta, hanem megígérte, hogy 'Én mindig veletek vagyok'. 'Nem hagylak titeket egyedül, pusztán csak egy könyvvel. Én itt vagyok, a ti szívetekben.' ...Csak tudnunk kell azt, hogy a könyv Szerzője bennünk él... "6

A fent említett dualisztikus tendenciák mellett még megemlíthetnénk azt a teológiai szétválasztást is, amely mindenhol elterjedt a „keresztyén teológia” évszázadaiban, amely Krisztus munkáját olyan külső kategóriákba tárgyasította nagy előszeretettel, amelyek már Jézus Krisztusnak – az Ő Szellemé által a keresztyén emberben lévő – személyes jelenlététől már teljesen függetlenek. Amikor Jézus munkáját olyan jogi, törvényi, és bírói kategóriákba rendezzük, amelyek továbbítják azokat a ‘szankciókat’ amelyeket a mennyei bíróság a megigazulásra vonatkozóan hirdet ki vádoló jelleggel, függetlenül az Egyetlen Igazságos, Jézus Krisztus Szellemétől és jelenlétének megtapasztalásától (1 János 2:1), aki meg tud minket igazítani (2 Kor. 5:21), és aki a magatartásunkban nyilvánvalóvá tudja tenni az "igazságosság gyümölcsét" (Fil. 1:11) – akkor újra elválasztottuk a teológiát az Isten-ember dinamikus isteni Személyétől, és a "keresztyén teológiát" nagymértékben megcsorbítottuk.

B.F. Westcott a következőt tanácsolta több mint egy évszázaddal ezelőtt:

"Néhányak szerint a keresztyénség lényege az a tény, hogy a keresztyénség a legmagasabb erkölcsi törvény. Mások szerint a keresztyénség lényege az igaz tantételekben – különösen a megváltás tervére, vagy az embereknek az Istennel való egység elérésének a módjaira vonatkozó tanokban – keresendő. A keresztyénség valójában magában foglalja a Törvényt, a Tanítást (Tantételeket), a Megváltást és az Egységet, azonban ezeket egy sokkal átfogóbb elgondolásban kapcsolja össze. A keresztyénség egy olyan Törvény alapelvét fekteti le, amely belső és nem külső, s ami magában foglal egy megfelelő motivációt az engedelmességre, és egybeesik a szabadság megvalósulásával. (Jakab 1:25). Ez az Igazságnak a kifejeződése, de ez az igazság nem elgondolásokban jelenik meg, hanem tényekben, és nem elvont állításokban, hanem egy élő Személyben.⁷

Itt található tehát a keresztyénség fő gondolata: a keresztyénség bemutatja a megváltást, a tökéletességre jutást, minden véges emberi lény beteljesedését az Istennel való egységben.⁸

A keresztyénség történelmi jellegű, de nem egyszerűen, vagy jellemző módon azért, mert Krisztus egy meghatározott időben és helyen belépett a világba, és kinyilatkoztatott bizonyos igazságokat, és lefektetett bizonyos szabályokat egy társadalom működésére és viselkedésére vonatkozóan. A keresztyénség azért történelmi jellegű, mert Jézus – a saját Személyében – feláldozta Magát, és az életének eseményeiben megmutatkozott, hogy Ő valóban az a kijelentés, amely miatt Ő eljött, hogy azt átadja.⁹

Az isteni kinyilatkoztatás nem választható el az élő Úr Jézus isteni valóságától. Az evangélium kijelentése nem más, mint a Jézusról szóló kijelentés. A "jó hír" Maga Jézus! Istennek az örömhírről (evangéliumról) szóló kinyilatkoztatása Krisztusban nem egy Tőle elkülönült filozófia, töredékes hit- és viselkedésbeli alapelvekkel. Dietrich Bonhoeffer – egy német mártír – ezt írta:

"Krisztus nem egy alapelv, amely alapján az egész világot át kell alakítani. Krisztus nem egy olyan rendszer kihirdetője, amely arról szólna, hogy mi is lenne jó ma, itt és most, illetve minden időben. Krisztus nem egy elvont viselkedéstant tanít, amit, ha bármibe is kerül, de be kell vezetni a gyakorlatban. Krisztus elsősorban nem egy tanító és törvényhozó volt, hanem egy ember, egy valóságos ember, olyan, mint mi magunk. Ezért nem az az akarata, hogy a korunkban, amelyben élünk, meghatározott tanok követői, magyarázóí és szószólói legyünk, hanem, hogy Isten előtt valódi emberek legyünk. ...Amit Jézus tesz az pontosan az, hogy a valóságot életbe lépteti. Ő Maga az igaz, valódi ember, következésképpen tehát minden emberi valóság alapja."¹⁰

Jacques Ellul francia szerző egyetért ezzel:

"Nincs olyan, hogy 'keresztyén alapelvek', hanem ott van Krisztus Személye, aki mindennek az alapelve. Ha hűséges hittal akarjuk Őt követni, nem képzelhetjük azt, hogy a keresztyénséget bizonyos számú alapelvre redukáljuk le, amelyek következményei logikailag kikövetkeztethetők. Ez a tendencia, miszerint az Élő Isten munkáját filozófiai tanokká alakítsuk át, egy, a teológiát fenyegető állandó kísértés, és teológiailag a legnagyobb hűtlenség az, amikor a teológusok a Szellem tevékenységét, amely pedig az emberben Isten szerint való gyümölcsöket hoz létre, egy olyan etikává, új törvénné, 'alapelvekké' alakítják át, amelyeket csupán csak 'alkalmazni' kell."¹¹

Istennek a Krisztusban való természetfeletti munkáját dualisztikusan eltárgyasították, és történelmileg leválasztották a feltámadott Úr élő személyéről. Szükséges, hogy Istennek a

Krisztusban való, a Szent Szellem által történő szellemi munkája – amely Istennek a Krisztusban való helyreállító munkájának a történelmi és teológiai tárgyilagosságán, tényein alapul – azon emberek életében, akik ezt a hitet elfogadják, olyan szubjektív élmény legyen, amely egyúttal egy közös, egységes (mindenki által ugyanúgy megélt) megtapasztalás is. S annak ellenére, hogy az emberek hajlamosak visszariadni ettől – azoknak a misztikus túlkapásoknak és egyházi jellegű visszaéléseknek köszönhetően, mint pl. az igazságosság isteni adásának félreértelmezése¹² és az emberek istenítése, amelyek az ún. "keresztyén teológia" történetében végig felbukkantak –, szükséges, hogy Istennek a Krisztusban való, objektív és szubjektív, ismeretelméleti, és tapasztalati, történelmi és személyes munkájával kapcsolatban kiegyensúlyozott magyarázatok és bemutatások történjenek. Istennek az ember életében történő, tapasztalati jellegű munkája nélkül a keresztyénség rövid időn belül pusztán történelmi megemlékezéssé, teológiai kategóriákká, a Biblia szó szerinti értelmezésének fejtegetéseivé, erkölcsi illemszabályokká, liturgikus ismétlésekké, stb. degradálódik, mint ahogy már korábban utaltunk erre. Másrészt viszont a keresztyénségnek a történelmi és a teológiai alapjairól való leválasztásával a keresztyénség könnyen érzékeléseken alapuló szubjektívizmussá, túlzott érzelmi elragadtatottsággá, földöntúli miszticizmussá, múltó egzisztencializmussá, karizmatikus rajongássá, stb. korcsosodik. Ezért olyan fontos az, hogy egy olyan kiegyensúlyozott bibliai megértésre törekedjünk, amely egybeszerkeszti a külső és a belső jellemzőket azáltal, hogy fenntartja Jézus Krisztus örök Személyének és munkájának a megbonthatatlan egységét.

W. H. Griffith Thomas „*A keresztyénség Krisztus*” („*Christianity is Christ*”) című könyvében ezt a következtetést vonja le:

"Krisztus megtapasztalása nem választható el a történelem Krisztusától, és nem lehet olyan megtapasztalásokhoz fordulni, amelyek nem történelmi tényeken alapulnak. A történelemnek kell biztosítania az egyén megtapasztalását. ...Ha elveszítjük a hitünket az evangélium Krisztusának történelmi valóságában, akkor a hitünket a jelen Krisztusának megtapasztalásában is el fogjuk veszíteni.¹³

"A keresztyénség központi igazsága az, hogy a Szent Szellem az élő Krisztus jelenlétét és erejét hozza el a szívünkbe és az életünkbe, és ezáltal összekapcsolja a történelmi Krisztust a hit Krisztusával... ily módon a keresztyénség lényege valójában a Szent Szellemnek Krisztussal kapcsolatos munkája.¹⁴

"Krisztus a lényeg, Krisztus az alap, Krisztus minden."¹⁵

Valójában a fizikailag megtestesült Jézus, és a feltámadt és mennybement Jézus belső, valódi egysége áradt ki Pünkösdkor Krisztus Szelleme formájában, amely egység folyamatosan működik minden korban, és egészen az örökkévalóságig, a saját maga Lényének (Személyének) kifejeződéseként – és ez az egység az, amelyet egyértelműen és világosan meg kell őrizni, mint a keresztyénség lényegét.

Ennek a tanulmánynak a tényleges célja az, hogy a keresztyén teológiát visszavigye ahhoz, hogy személyes megértése legyen Krisztusnak az Ő örökké jelen lévő szellemi Lényének az egyesített, egybeszerkesztett munkájáról. Így azzal folytatjuk, hogy alaposan átgondoljuk a feltámadott Úr Jézus jelenléte és cselekedetei belénk költözésének (internalizálódásának) az isteni valóságát, amely az Ő szelleme által megy végbe. Miközben végiggondoljuk Jézus Krisztusnak a keresztyénekből lévő életének a szubjektív és tapasztalati implikációit (jelentéseit és kihatásait), meg kell őriznünk Jézus Személyének és tevékenységének a megbonthatatlan egységét azáltal, hogy figyelembe vesszük mind Jézus Krisztus keresztyénekből lakozó Személyének a lételméleti (ontológiai) lényegét, mind pedig Jézus Krisztusnak a keresztyénekből és a keresztyének által való munkálkodásának a dinamikus kifejeződését.

Jézus Krisztus élettani (lételméleti) lényege a keresztyénben

Az, hogy mit jelent alapvetően keresztyénnek lenni, arról Pál apostol a rómaiakhoz írt levelében beszél. "Ha valakiben nincs Szent Szellem, akkor az nem az Övé" (Róma 8:9), mert a "Szent Szellem Maga tesz bizonyosságot a mi szellemünkkel együtt, hogy Isten gyermekei vagyunk" (Róma 8:16). Ha valakiben nincs meg Krisztus Szelleme által Krisztus Személye valóságának az illetőben lakozó jelenléte és bizonyága, akkor az az ember nem keresztyén, és nem része a keresztyénségnek. A "Krisztus-van-benne" kifejezés "Krisztusi/Krisztushoz hasonlót" is jelent, azaz, a "keresztyént". Ez az az új, radikális valóság, amit Isten tett elérhetővé az Új-szövetségben, vagyis magának Krisztus Szellemének a Személye, élete és Lényének az alapvető és nélkülözhetetlen jelenléte: az, hogy Önmagát adja át az Őt elfogadó embereknek.

Isten Szellemének ebben az emberi szellemet helyreállító munkájában (azaz, hogy Isten Szelleméből részesülnek az emberek, v. ö. 1 Mózes 2:7) azért, hogy az emberek úgy tudjanak

működni, mint ahogy azt Isten eltervezte az Ő teremő tervében, létrejön egy olyan szellemi egység, amely által „egy szellem” leszünk Krisztussal (1 Kor. 6:17). Ez nem egy pszichológiai értelemben vett lelki egység, azaz, hogy mi Jézust megőrizzük a gondolatunkban és tudatunkban, és nem is egy erkölcsi egység, amely által el vagyunk kötelezve arra, hogy megpróbáljuk Jézus példáját követni. Nem, hanem ez egy olyan szellemi egység, ahol az istenség az emberben lakik és munkálkodik: Krisztus van a keresztyénben. Jézus ezt a szellemi állapotot szemléltetette Nikodémusnak az „újból megszületés” hasonlatával. Egy szellemi újjászületésről van tehát szó, ami azt jelenti, hogy valaki "Szellemtől született" (János 3:1-6).

Különösen fontos észben tartanunk azt, hogy a feltámadott Úr Jézus jelenlétét a keresztyénben nem szabad elválasztani a Szent Szellem személyétől és jelenlététől. Jézus Krisztus Személye valóságának (lételméleti lényegének) a Szent Szellemtől való elválasztása eltorzította az Isten hármasságáról alkotott látásmódot, amely századokon át rontott bele a "keresztyén teológiába", és amely sajnos továbbra is – még a teljes evangéliumi teológiai magyarázatokban is – egy komoly probléma, mert ennek hatására helytelenül, elferdítve ábrázolnak dolgokat. A Szent Szellem nem egy, Krisztust helyettesítő személy, se nem Krisztus helyettesítője, hanem meg kell értenünk azt, hogy a Szent Szellem felbonthatatlan egységben van Krisztussal. Pál egyértelműen kijelenti, hogy Isten Szelleme, Krisztus Szelleme és a Szent Szellem megnevezések felcserélhetők (*i.e. ugyanazt a valóságot fejezik ki – a ford.*, Róma 8:4-11), mivelhogy a Szentháromság-Isten, aki Szellem (János 4:24), maga munkálkodik a keresztyénben. Karl Barth svájci teológus azt írta, hogy:

„Jézus Krisztus Személye és tevékenysége az Ő Szent Szelleme személyének és tevékenységének formájában a keresztyénségnek és a keresztyéneknek az eredeti és előrevetített (megprófétált) létrejötte és valósága.”¹⁶

Az Atya-Isten, a Fiú és a Szent Szellem személye valóságának (lételméleti lényegének) a keresztyén szellemében való lakozása alkotja a Krisztusban való "új teremtés" isteni valóságát. "Ha valaki Krisztusban van új teremtés az" (2 Kor. 5:17). Ez nem egy feltételezett azonosság, amelyben szerepjátékszerűen részt veszünk a keresztyén életformában, hanem egy új szellemi azonosság, egy "új ember" (Ef. 4:24; Kol. 3:10) Krisztusban. Az ember igazi személyazonossága az ő szellemi állapotát alkotó szellemi lényével (szellemmel) való azonosulásban található.

Itt újra szembekerülünk a keresztyén vallásban oly nyilvánvaló módon ott lévő dualisztikus szétválasztással, amely azt állítja, hogy az emberi lény különálló, és vele született lényege, esszenciája van, továbbá, hogy egy olyan, saját maga által generált képességgel is rendelkezik, hogy létrehozzon, vagy magára öltson egy olyan személyazonosságot, természetet, szellemiséget, jellemet, arculatot, életet vagy halhatatlanságot, amely Istentől független. Azonban kizárólag a Jézus Krisztus Személyével való szellemi egységben – a Tőle való teljes függésben és a Vele való oszthatatlan egységben – tud egy keresztyén ezekből a szellemi valóságokból részesülni. Keresztyénekként a szellemi természetünk nem egy „velünk született” emberi természet, egy olyan természetből lett átalakítva, amelyre azelőtt isteni harag várt csak (Ef. 2:2), és így mi "isteni természet részesévé" (2 Péter 1:4) váltunk úgy, hogy Krisztusban magának Istennek a szellemi természetéből részesültünk, egy azzal való egyesülési szövetségben. Mi lényegében nem szellemiek vagyunk, mert az istenné tenné az embert, mivelhogy egyedül "Isten Szellem" (János 4:24); a szellemiségünket úgy nyerjük, hogy szellemben kapcsolódunk vagy a tévelygés (hamisság) szelleméhez, vagy az igazság szelleméhez (1 János 4:6); vagy a világ szelleméhez vagy Isten Szelleméhez (1 Kor. 2:12). A jellemünk nem a személyiségünk feltűnő jellegzetességeiből áll, amelyek a társadalmi erkölccsel és értékekkel összhangban vannak, hanem a jellemünket az határozza meg, hogy milyen bennünk lakozó szellem természetét, jellegét hordjuk magunkban. Isten képe az emberben nem az ember veleszületett teremtményi tulajdonságait foglalja magába, sem nem az ember Istennel kapcsolatos, rendszertelen, szétesett gondolatait vagy képzetait, hanem Isten szellemi jelenlétének valóságát, amely azt eredményezi, hogy a viselkedésünkben megnyilvánuljon és látható módon kifejeződjön Isten természete – akkor, ha szellemileg megújultunk Jézus Krisztus képmására (Kol. 3:10). Még a személyiségünk lényegét sem az elméleti, érzelmi vagy akarati működésünk határozza meg, hanem Krisztusban az Isten Személyével való egységünk; Krisztusban, aki – az Ő szentháromságbeli azonos lényegűségéből eredően – tökéletessége a szeretettel teljes, személyek közötti kapcsolatok kölcsönhatásának.

Mindaz, akik vagyunk, és amit keresztyénként cselekszünk, az a Krisztus Szellemével való szellemi egységünkől ered és ettől függ. Ez nem egy, Krisztussal való instrumentális, vagy ok-okozati kapcsolódáson alapszik, amely által valamilyen, Krisztustól eltérő más "dolgot" kapunk, hanem ez egy személyes és kapcsolati egység, amely által Krisztus maga lesz minden isteni és szellemi valóság bennünk.

"Krisztus a mi életünk", magyarázza Pál apostol, "a mi életünk el van rejtve Krisztussal Istenben" (Kol. 3:3,4). A szellemi élet átadása nem öröklés, teljesítmény (János 1:13), vagy megszerzés hatására történik, hanem az "újjászületés" jelképes hasonlata által "felülről születve" (János 3:1-6) vagy "Istentől születve" (János 1:13) valósul meg. Az élet, amit Krisztusban kapunk nincs elválasztva Krisztustól, és Jézusnak nem csupán egy részét tesszük magunkévá. Jézus szellemi életét befogadjuk be, abból részesedünk. "Isten örök életet adott nekünk és ez az élet az Ő Fiában van" (1 János 5:11). "Én vagyok az élet" (János 14:6), mondta Jézus, és "azért jöttem, hogy életetek legyen" (János 10:10). Ezt az örök szellemi életet W. Ian Thomas a következőképpen magyarázza:

"Jézus Krisztus és az örök élet rokon értelmű kifejezések, és örök élet nem más, mint maga Jézus Krisztus. Ha egyáltalán neked örök életed van, az azt jelenti, hogy a Fiú, Jézus Krisztus a tiéd (benned van)..."

"Az örök élet nem egy különleges belső érzés! Az örök élet nem a végső állomásod, ahová te majd fogsz menni, amikor meghalsz. Ha újjászületted, az örök élet az életnek egy olyan minősége, amivel már most rendelkezel... Ő (Jézus) ez az Élet!"¹⁷

Az a szellemi élet, amit megtapasztalunk Krisztusban, az Jézus Krisztus valóságos feltámadott élete. Jézusnak a fizikai halálból való feltámadásának történelmi eseménye lehetővé tette a feltámadt és élő Úr Jézusnak azt, hogy a Szellem által átadja a feltámadott életét minden keresztyénnek. "Én vagyok a feltámadás és az élet" (János 11:25) – magyarázta Jézus. Pál gondolkodásáról ("*The Mind of St. Paul*") William Barclay a következőt írta egyik magyarázatában:

"Pál számára a feltámadás nem egy múltbeli tény volt, hanem egy jelenlévő erő.

"Ha Jézus Krisztus feltámadt a halálból, az azt jelenti, hogy lehetséges a keresztyének számára minden napnak minden egyes pillanatát megélni az élő Krisztus jelenlétében, és a Vele való közösségben. Ez azt jelenti, hogy egy keresztyénnek nem egyedül kell megoldania a feladatokat, nem egyedül kell hordoznia a fájdalmat, nem egyedül kell szembenézniük a problémákkal, sem az elvárásokkal, és nem egyedül kell ellenállniuk a kísértéseknek. Ez azt jelenti, hogy Jézus nem azt teszi, hogy pusztán csak kiadja a parancsokat, és aztán minket magunkra hagy, hogy a tőlünk telhető lehető legjobban próbáljunk azoknak engedelmeskedni – hanem azt, hogy állandóan velünk van, hogy képessé tegyen minket arra, hogy meg tudjuk tenni azokat, amelyeket parancsol nekünk."

„Pál számára Jézus Krisztus feltámadása sohasem egyszerűen csak egy történelmi tény vagy egy teológiai tan volt, hanem a legfontosabb megtapasztalás, amely azt jelentette, hogy minden egyes emberi életet meg lehet élni Jézus Krisztus szeretetének és erejének a jelenlétében.”¹⁸

Karl Paul Donfried lutheránus professzor hasonló magyarázatot adott:

"A korai gyülekezet nem arra kérte a követőit, hogy utánozzon vagy betartson bizonyos lefektetett keresztyén alapelveket, hanem inkább, hogy megértsék a Krisztus-esemény jelentőségét, hogy aztán annak implikációit erőteljesen meg tudják valósítani abban a helyzetben, amelyben éltek. Ez a fajta, a konkrét helyzetekben megvalósított és alkalmazott szabadság azonban csak akkor érthető meg, amikor valaki felismeri, hogy ezek a korai keresztyének nem valamiféle halott názáreti prófétát imádtak, hanem azon, a teljes életükre kiható, valóságos meggyőződéssel rendelkeztek, hogy ezt a Jézust Isten igenis feltámasztotta a halálból, és most már Ő a gyülekezet (Egyház) Ura, és jelen van annak valóságos életében. A Feltámadott Krisztusnak ez a jelenléte készítette és tette lehetővé a korai keresztyének számára, hogy erőteljesen és dinamikusan tanítsanak Róla, és hirdessék az evangéliumot.”¹⁹

A keresztyénség létezésének oka és lényege nem más, mint a feltámadt és élő Úr Jézus feltámadott élete. Az Ő örökkévalóságban való folyamatos élete, hogy "nem halhat meg" (János 11:26), lehetővé teszi, hogy az Ő örökkévalósága a halhatatlanságban jusson kifejezésre. Jézus "világosságra hozta az életet és halhatatlanságot az evangélium által" (2 Tim. 1:10). Az ilyenfajta halhatatlan élet nem az emberiség velejárója, mert "a halhatatlanság egyedüli birtokosa Isten" (1 Tim. 6:16), és nem is egy olyan jövőbeni jutalom, amelyről tájékoztatni kell az embereket, hanem a halhatatlanság Jézus Krisztus örökkévaló feltámadott életének a velejárója. A keresztyén ember részese ennek, és élvezzi az örökös halhatatlanság folyamatosságát, de mindezt egyedül csak az élő Úr Jézussal való szellemi egységben, közösségben tudja megtenni.

A keresztyéneknek az újjászületés által létrejövő szellemi állapotát e szellemi valóságok oldaláról nézve megpróbáltuk érthetően megfogalmazni a keresztyénben lakozó Jézus Krisztus Személyének a lételméleti lényegét. "Vizsgáljátok meg magatokat, hogy Krisztus bennetek van-e?", kérdezte Pál a korinthusiaktól. A kolossébelieknek pedig azt magyarázta, hogy az evangélium szellemi titka az, hogy "Krisztus ti köztetek van, a dicsőségnek ama reménysége" (Kol. 1:27).

Jézus Krisztus erőteljes megnyilvánulása (dinamikus kifejeződése) a keresztyéneken keresztül

A továbbiakban – hogy az isteni Személynek és tevékenységének a megbonthatatlan egységét megőrizzük – azzal folytatjuk, hogy figyelmesen átgondoljuk Jézus Krisztus tevékenységének erőteljes, dinamikus kifejeződését a keresztyéneken, azok viselkedésén keresztül. A keresztyén szellemi állapota, amelyet Jézus Személyének a benne lakozó jelenléte határoz meg, teszi lehetővé az Ő Személyének megnyilvánulását a keresztyének magatartásában. A krisztusi élet lényegét és kiábrázolódását Pál a galatáknak címzett levelében így írta le: "élek többé nem én, hanem él bennem a Krisztus; és az élet, amit most testben élek Isten Fiában való hit által élem, aki szeretett és önmagát adta értem" (Gal. 2:20).

Jézus Krisztus élete a keresztyének szellemében nem csak egy biztosíték, ami garantálja a jövőbeni mennyei jutalmakat. A keresztyén életnek egy ilyen statikus és elválasztott értelmezése arra buzdítja a keresztyéneket, hogy türelmesen kitartva "túléljék" és elviseljék a jelen szenvedéseit, mert a múlt megbocsátott, a jövő pedig garantált. Ez az evangéliumnak egy olyan módon való félreértelmezése, mintha az egy 'mennyei tűzbiztosítási kötvény' lenne a pokol elkerülése céljából. A keresztyénségben és a keresztyén életben való részvételünk célja azonban nem csupán az, hogy elkerüljük a poklot, és belépőt szerezzünk a mennybe, hanem hogy engedjük azt, hogy Jézus Krisztus élete az Ő Szelleme által erőteljes, dinamikus módon ki tudjon fejeződni a mi viselkedésünkben a menny felé vezető utunk során (már ha a 'menny' kifejezést pusztán helyhez kötötte és jövő időben értelmezzük). A szellemi állapotunk megújítása – a Szellem által való újjászületés során – egy olyan döntő pillanat, amely egy élő folyamatot indít el nálunk!

A keresztyén életet nem a keresztyén hozza létre, munkálja ki vagy állítja elő Krisztus megváltói munkájára vagy szellemi jelenlétére adott válaszként, vagy annak elismeréseként. Jézusnak az itt, a földön, testben tanúsított viselkedése és szolgálata nem a saját akaratából származott (János 8:28; 12:49), hanem az Atya benne lakozó isteni jelenléte által, és azáltal, hogy Ő az Atya tetteit, akaratát cselekedte. (János 14:10). Hasonlóképpen a keresztyén élet sem egy, a saját magunk kezdeményezésére elindított, saját magunk által generált élet, hanem Jézus Krisztus erőteljes (dinamikus) életének bemutatását és megvalósulását jelenti a keresztyén ember életén keresztül. Thomas Merton azt magyarázta, hogy " a keresztyén életet Jézus hozza létre a mi lelkünkben, az Ő Szellemének tevékenysége által".²⁰ A keresztyén élet

éltető- és hajtóereje nem más, mint Istennek a Jézus Krisztusban nekünk adott kegyelmének dinamizmusa.

Mint azt korábban megjegyeztük, a keresztyénség nem egy erkölcsös viselkedés. A keresztyén élet nem egy emberi vagy vallásos kísérlet arra, hogy elméleteket valósítsunk meg egy jó és erkölcsös élet megélésére, bizonyos viselkedési rendszabályoknak és előírásoknak megfelelően. Még csak nem is egy arra irányuló kísérlet, hogy Jézus erkölcsi tanításait bevezessük a gyakorlatban. Sokkal inkább egy folyamatos, bennük lakozó krisztusi élet kell, hogy erőteljesen, dinamikusan megnyilvánuljon a keresztyének magatartásában. C.S. Lewis a következőt magyarázza:

"a keresztyén úgy vélekedik, ha bármi jó dolgot tesz, az a benne lévő krisztusi életből fakad. Nem azt gondolja, hogy Isten azért fog szeretni bennünket, mert jók vagyunk, hanem azt, hogy Isten jóvá fog tenni minket azért, mert szeret bennünket."

"Amikor a keresztyének azt mondják, hogy krisztusi élet van bennük, akkor nem valami gondolkodásbeli vagy erkölcsös dologra gondolnak. Amikor arról beszélnek, hogy 'Krisztusban' vannak vagy Krisztus van 'öbennük', akkor ők nem egyszerűen csak azt fogalmazzák meg, hogy Krisztusról gondolkodnak, vagy utánozzák Őt. Valójában ők úgy értik, hogy gyakorlatilag Krisztus munkálkodik rajtuk keresztül..."²¹

"az a keresztyén elgondolás, hogy 'Krisztust öltözzük fel'... nem más, mint a keresztyénség lényege. A keresztyénség semmi mást nem kínál, ily módon teljesen különbözik az 'erkölcsösnek' és 'jónak lenni' szokásos elképzelésétől."²²

A keresztyén élet nem is egy arra irányuló kísérlet, hogy 'Jézus példáját' kövessük, és hogy "az Ő erkölcsi tisztaságát utánozzuk".²³ A *Krisztus követése* ('*Imitation of Christ*', Thomas a Kempis), a *Nyomdokaiban járva* ('*In His Steps*', Charles Sheldon), vagy, hogy olyanok legyünk *Mint Krisztus* ('*Like Christ*', 'Krisztushoz hasonlóan', Andrew Murray) klasszikus művekben leírt, régóta belénk vésett elgondolások ellenére azonban a keresztyén élet nem egy utánzási kísérlet. Maxie Dunnam methodista pásztor a következőt magyarázza:

"...azt látjuk, hogy emberek Jézus életét utánozzák, mintha ez lenne a keresztyénség lényege, de ez egy elhibázott dolog. Ez a fő problémája a keresztyén gyülekezeteknek már egészen a második évszázad óta. Jézus követését, mint a keresztyénség lényegét hangsúlyozni egy erkölcsi és etikai vallássá fokozza le a keresztyénséget, és megfosztja azt az erejétől. Ez

történt a keresztyénség történetében évszázadokon át, amely Jézus szerepét pusztán csak egy számunkra követendő mintává degradálta."²⁴

Ortiz a következőkre figyelmezteti a keresztyéneket:

"Ne próbáljátok meg utánozni a közel 2000 évvel ezelőtti Jézust, hanem engedjétek, hogy az élő Krisztus áradjon ki a jellemeteken keresztül. Ti a megdicsőült, örökkévaló Krisztus kifejeződése vagytok, aki bennetek él."²⁵

A keresztyén élet nem Jézus életének az utánzása, hanem az Ő Személyének és életének megnyilvánulása a magatartásunkban. Pál apostol vágya az volt, hogy, amint írta, „Jézus élete megnyilvánuljon a mi halandó testünkben" (2 Kor. 4:10-11).

Jézus a következőképpen jelezte a tanítványainak, hogy azok képtelenek arra, hogy a keresztyén életet saját maguk reprodukálják: "Nélkülem semmit sem cselekedhettek" (János 15:5). Nincs semmi, amit egy keresztyén önmaga kezdeményezhet vagy működésbe hozhat, ami létrehozhatná vagy bemutathatná a keresztyénséget, és ami keresztyén magatartásként elfogadható lenne, vagy megdicsőítené Istent. Az "Én vagyok a szőlőtő és ti vagytok a szőlővessző" (János 15:5) egy olyan hasonlat, amit Jézus annak bemutatására használt, hogy szükséges azt megengedni, hogy az Ő élet-fenntartó élete áramoljon a keresztyének fizikai viselkedésén, magatartásán keresztül, amely által aztán a keresztyén képes megteremni (nem pedig létrehozni!) a jellem gyümölcsét. A keresztyének életében megélt krisztus jellem pedig nem más, mint a Szellem gyümölcse: "szeretet, öröm, békesség, türelem, jóság, szívesség, bizalom, szelídség és önuralom (Gal. 5:22-23).

A krisztusi jellem gyümölcse az "igazságosság gyümölcse" is (Fil. 1:11; Jakab 3:18). Az igazságosság isteni tulajdonsága (1 János 2:29; 3:7) alakot öltött "ama Igazságosban" (Apcsel. 3:13; 7:52; 22:14; 1 János 2:1), Jézus Krisztusban, lehetővé téve a keresztyének számára, hogy "igazzá váljanak" (2 Kor. 5:21), "igazakká legyenek" (Róma 5:19), ahogyan "Krisztus számunkra...igazságossággá vált" (1 Kor. 1:30). Az igazság megértését nem szabad pusztán csak a kinyilvánítás, a nekünk betudás, elismerés vagy megbékéltetés 'helyzeti igazágaiban' tárgyiasítani oly módon, hogy annak nincsen semmilyen gyakorlati vonatkozása a fizikai tagjaink 'igazságosság eszközeiként' (Róma 6:13) való használatára nézve a krisztusi jellem rajtunk való átsugározása során.

"Megtartatunk az Ő élete által minekutána megbékéltünk Ő vele." (Róma 5:10) – magyarázza Pál. A keresztyének "Krisztus megmentő élete" által élnek.²⁶ Ezért mondhatta Pál is, hogy "az élet számomra Krisztus" (Fil. 1:21). Az üdvösség (megmenekülés) nem egyszerűen csak egy újjáteremtő átváltozás okozta statikus esemény, hanem a krisztusi élet erőteljes megnyilvánulása bennünk, amely képes "megőrizni bennünket" a visszaélésektől és hibáktól (diszfunkcióktól), hogy úgy tudjunk működni, ahogyan azt Isten számunkra eltervezte az Ő jelenléte és tevékenysége által.

A keresztyén élet minden cselekedete és tevékenysége a krisztusi tevékenység kiáradása. "Mi az Ő alkotása vagyunk, teremtve a Jézus Krisztusban jó cselekedetre, amit Ő előre elkészített, hogy azokban járjunk" (Ef. 2:10). Lehetővé tesszük Krisztus munkájának a kiformalódását az életünkben annak felismerése által, hogy "Isten az, aki munkálja bennünk mind az akarást és a munkálást az Ő jó kedvében" (Fil. 2:12,13). A keresztyén hit megvallása Krisztus természetének és tevékenységének átformaló hatása nélkül csak azt bizonyítja be, hogy az ilyen hit erőtlen és hiányosságokkal teli (v. ö. Jakab 2:14,17,26).

A keresztyén szolgálat hasonlóképpen szintén nem valamiféle cselekedet, amit a keresztyén azért tesz, hogy azzal Jézust szolgálja. "Isten nem emberi kezekkel szolgált, mintha Neki szüksége lenne bármire" (Apcsel 17:25). Ellenkezőleg, inkább azt ismerjük fel, hogy "ugyanaz az Isten munkál minden dolgot minden keresztyénben" (1 Kor. 12:6). Pállal együtt kijelentjük: "Nem mintha magunktól volnánk alkalmatosak valamit gondolni, mert a mi alkalmasságunk Istentől van" (2 Kor. 3:5). Ezért jelentette ki Pál: "Mert nem merek szólani semmiről, amit nem Krisztus cselekedett volna általam" (Róma 15:18).

Isten Krisztusban az Ő Szelleme által hatalmaz fel, tesz képessé, energizál és léptet életbe minden keresztyén magatartást és szolgálatot, és teszi azt bennünk Jézus Krisztus életének erőteljes megnyilvánulásává. A keresztyénség tehát: Krisztus. A keresztyén élet magának Jézus Krisztusnak az élete és jelleme a keresztyén ember életében megélve, azon átsugározva.

Néhányan kifogásolhatják, hogy ez az állítás az isteni eleve elrendelés egyik formája, amely befolyásolja az ember szabad választását. Azonban ez az állítás ilyen módon nem áll meg, mert az ember egyértelműen felelős – mind kezdetben, mind pedig a későbbiekben folyamatosan – azért, hogy gyakorolja a hit szerinti választást, amely lehetővé teszi számára Isten tevékenységének befogadását. Mások esetleg azt kifogásolhatják, hogy ha minden keresztyén cselekedetet Krisztusnak tudunk be, az passzivitásra és beletörődésre bátorít. Figyeljük meg azonban Pál szavait: "Amire igyekszem is, tusakodván az Ő ereje szerint, mely

én bennem hatalmasan munkálkodik." (Kol. 1:29). Isten egy cselekvő Isten, aki az Ő Személyét és jellemét mindig tevékenyen mutatja meg, és azok, akik elérhetőek számára, szükségszerűen bekapcsolódnak Krisztus életének tevékeny megnyilvánulásába.

A továbbiakban pedig hadd folytassam azzal, hogy Krisztus jelenlétének és tevékenységének ezen isteni, szellemi valóságának a teljességét – amely nem más, mint a keresztyénség –, úgy kell felfognunk, hogy Isten nem csupán minden keresztyén életében egyénileg munkálkodik (ahogy pl. a mi életünkben), hanem együttesen vagy testületileg is, Jézus Krisztus Egyházának (gyülekezetének) egészében.

Jézus Krisztus Személyének lényege – ami az összes keresztyénben együttesen, közösségben testet ölt –, alkotja Krisztus Testét, az Egyházat (Ef. 1:22,23; Kol. 1:18,24). Krisztus nem csupán egyénileg van bennünk, hanem "bennünk" van testületileg is (v. ö. 1 Kor. 3:16), és mi, mindannyian is "Őbenne" vagyunk (v. ö. Ef. 1:13). "Mi mindannyian egyek vagyunk a Krisztusban" (Gal. 3:28), függetlenül fajtól, nemtől, életkortól, nemzetiségtől, műveltségtől, értelmi képességtől, személyes példaképektől, tanításbeli különbözőségektől, vagy felekezeti elkötelezettségektől. Dietrich Bonhoeffer ezekkel a szavakkal fejezte ki a "Krisztusban" lévő Test egyedülálló lényegét:

"A gyülekezet Krisztus valódi jelenléte. Mihelyt felismerjük ezt az igazságot, már jó úton vagyunk afelé, hogy helyreállítsuk a gyülekezet létéről alkotott gondolkozásunk egyik fontos nézőpontját, amely sajnos a múltban nagyon el lett hanyagolva. Nem intézményként kellene gondolnunk a gyülekezetre (Egyházra), hanem személyként –természetesen egy igen egyedi, különleges értelemben vett személyként".²⁷

"Az Ő Szelleme által a megfeszített és feltámadott Úr az, aki Egyházként létezik, egyfajta új emberként. Éppen úgy igaz, ha azt mondjuk, hogy ez a Test egy új emberi faj (emberiség), mint amikor azt mondjuk, hogy Jézus az örökkévalóságban lakozó Isten megtestesülése."²⁸

"Krisztus Egyháza nem más, mint Krisztus jelenléte a Szent Szellem által. Ilyen módon Krisztus Testének élete a saját életünké válik. Krisztusban már nem a saját életünket éljük, hanem Ő éli az életét bennünk. A hűséges hívők élete az Egyházban valójában Krisztus élete bennük."²⁹

Manfred Haller svájci szerző szintén így látja Krisztus és az Egyház egyedülálló egységét:

"Krisztus az Egyház lényege és természete a Szent Szellem által. Krisztus az Egyház tartalma, felépítése, teljessége és az Egyház Krisztus teljességének a része."³⁰

"A mai szóhasználatban a gyülekezet (Egyház) nem más, mint egy intézmény (*az angolban a 'church' szó mind templomot, mind gyülekezetet is jelölhet – a ford.*), a keresztyén közösség egyik formája, olyan emberek közössége, akik hisznek Krisztusban (vagy legalábbis rendelkeznek valamilyen elképzeléssel Istenről), akik rendszeresen összegyűlnek. Amikor gyülekezetről beszélünk, rögtön emberek sokaságának olyan képe jelenik meg előttünk, akik valamilyen közös felfogás és elrendeződés alapján alakítottak egy keresztyén társaságot. ...Amikor azonban Pál a gyülekezetre gondolt, mindig Krisztusra gondolt. Az az elképzelés, hogy a gyülekezet bármi más lehetne, mint a megtestesült (*i.e a hívő emberekben a Szent Szellem által alakot öltött és munkálkodó – a ford.*) Krisztus, még csak eszébe sem jutott volna sohasem."³¹

"Krisztus és a gyülekezet egyetlen, egyedülálló valóság! A test nem egy tartozéka Krisztusnak, hanem megtestesíti Őt. Az Egyház ábrázolja ki Krisztust, Krisztus teljességét és magában hordozza Őt. A gyülekezetben, a testben Krisztus maga él, cselekszik és beszél. A gyülekezet a megtestesült Krisztus, Krisztus, aki a szentekben él a Szent Szellem által. Ez a benne élő Krisztus határozza meg a gyülekezet természetét, felépítését, egységét, igazságát és bizonyosságát: Krisztus a minden a gyülekezet számára, és Krisztus él a Test (Egyház) minden részében (tagjában)!"³²

"Krisztus és a gyülekezet teljes mértékben és oszthatatlanul egyek. A gyülekezet teljesen átítatódik a feltámadt és jelenlévő Úr megtapasztalásával. Krisztus belső valósága és jelenléte kitörölhetetlenül rányomja a bélyegét a gyülekezetre. A gyülekezetet Krisztus irányítja és tartja egyben, és a gyülekezet teljes szélessége és hosszúsága nem más, mint Jézus Krisztus személye. A gyülekezet tekintélye az Ő tekintélye, a gyülekezet értelme az Ő értelme, és a gyülekezet szentsége az Ő szentsége. A gyülekezet semmivel sem rendelkezik saját magától."³³

"A gyülekezetnek csupán annyi a feladata, hogy megtestesítse Krisztust, kifejezve az Ő természetét, bemutatva Isten szeretetét a világ számára, és hogy kinyilatkoztassa, hogy Ő mindenekfölött való Úr."³⁴

Az élő Úr Jézus tehát az Egyház létezésének lényege, és mindaz, ami a gyülekezetben, az Ő Testében történik nem más, mint az Ő Személyének a dinamikus kifejeződése. Jézus Krisztus, aki minden egyéni keresztyént Önmagában egy másik keresztyénnel kapcsol össze, lehetővé teszi a kölcsönös, személyes (interperszonális) kapcsolatokat, hogy ily módon egy szerető közösség jöjjön létre. Az ősegyház és a keresztyénség korai szemtanúi csodálkoztak azon, hogy a keresztyének mennyire "szerették egymást." A szeretet krisztusi jellemének kinyilvánításával szolgáltak egymás felé, Krisztus szellemi ajándékaiban működve – mint ahogyan az az Egyház működésének a célja is volt.

Jézus megígérte, hogy az Egyház, amely ilyen módon az Ő életének jelenléte és cselekedete által működik, győzedelmeskedni fog minden erősség – pokol kapui – felett. "Ezen a kősziklán (ÉN) fogom felépíteni az ÉN egyházamat; és a pokol kapui sem fognak diadalt aratni rajta" (Máté 16:18). B.F. Westcott megfigyelte, hogy "a keresztyén egyház története a Feltámadt Krisztus győzelmeinek története, mely győzelmek az Ő Nevében küldött Szent Szellem által mentek végbe."³⁵ "Egy Isteni Életet látunk megnyilvánulni, ...korszakokon át egy isteni közösséget."³⁶ James Denny következtetése az volt, hogy "Krisztus nélkül egyáltalán nem létezhet Egyház, sem pedig szolgálat. Minden, amit keresztyénnek hívunk, teljes egészében Tőle függ."³⁷

Nem bizonyítottuk-e már elegendő módon tényekkel, hogy Jézus Krisztus az egyedülálló lényege és kifejeződése az evangéliumnak, Isten kijelentésének, a keresztyénségnek és az Egyháznak? Minden, ami "keresztyén", Jézus létezéséből és cselekedetéből származtatható. A keresztyénség egésze Belőle részesedik, és Tőle függ, és Őt fejezi ki. A keresztyénség tehát összefoglalva: Krisztus!

Amikor Jézus kijelentette a tanítványainak, hogy "én vagyok az út, az igazság és az élet" (János 14:6), ezzel azt jelentette ki, hogy minden Őbenne áll fenn. Ő az út (*mód: szervezet, struktúra – a ford.*), a valóság és Istennek, és ezáltal a keresztyénségnek és az egyháznak is az élettereje. Ő nemcsak megtanít bennünket Isten útjára, és isteni úton vezet bennünket, hanem az Ő teljes Lénye az az Út, amelyet Isten, önmagát kijelentve, az embernek adott; és Ő az Istennel való szellemi közösség és a megfelelő módon működő emberi élet megvalósulási módja. Jézus nem egyszerűen olyan igaz állításokat tanít Istenről, amelyek Őtőle függetlenek lennének, hanem az Ő Személye az, ami (aki) Isten hiteles Igazsága, s ami a keresztyénség valósága. Ő nem egy történelmi példát kínál nekünk az életre vonatkozóan, vagy egy hasznos dolgot az "örök élettel" kapcsolatban, hanem az Ő valóságos Személye az élő Isten ön-

kifejeződése, a keresztyén élet kirobbanó életereje. Jézus Krisztus éppen úgy mondhatná azt is, hogy "Én vagyok a keresztyénség!"

Az evangélium részekre bontása

Nos, hogy mennyire is fontos Krisztus személyének és munkájának ez a megbonthatatlan egysége, az Ő létezésének és tevékenységének megbonthatatlan egysége? Valóban annyira fontos lenne, hogy mindenképpen ragaszkodnunk kellene ahhoz, hogy megőrizzük az Ő lényegének és kifejeződésének egységét? Meg kell-e valóban kérdőjeleznünk a "keresztyénvallás" hagyományos szétválasztó szemléletét, hogy feje tetejére állítsuk azt a fennálló vallásos állapotot, amely elválasztja Krisztust azoktól a cselekedetektől, amiket az Ő nevében tesznek?

Ennek az írásnak a szerzője meg van győződve arról, hogy igenis sürgető szükség van arra, hogy komolyan foglalkozzunk a keresztyénségnek Krisztustól való elválasztásának és részekre bontásának kérdésével, mert egy ilyen torzítás részeire szaggatja az evangéliumot, Istennek a Krisztusban való kijelentését. A jelen kérdés pedig nem más, mint egy másik formája annak, amit a kezdetekkor Pál a galatáknak fogalmazott meg, amikor szembeszállt a galáciai hívőkkel, akiket ravaszul rávettek arra, hogy megtagadják azt, hogy a keresztyénség egyedül az élő Krisztusban jön létre, bármely azt kiegészítő, egyéb hit és cselekedet nélkül (pl. körülmetélkedés). Pál hibáztatta azokat a hívőket, akik behódoltak azoknak, akik a körülmetélkedést kötelező pót-törvényként propagálták nekik, amely rítus pedig Krisztustól teljesen elválasztott volt: „Attól, aki titeket Krisztus kegyelme által elhívott, ily hamar más evangéliumra hajlotok, de ez az elferdítés egyedül méltó a kárhozatra" (Gal. 1:6-9).

Ha a Szentháromság megbonthatatlan egységének *azonos-lényegűségi* kérdése elég fontos volt ahhoz, hogy a Niceai Zsinat állást foglaljon abban a negyedik században; ha az *egyedül kegyelem, egyedül hit, egyedül az ige, egyedül Krisztus (sola gratia, sola fide, sola scriptura, sola Christus)* kérdése, Krisztus igazságának és megszentelő munkájának üdvözítő hatása, amelyet kizárólag hit által nyerhetünk el – egy rendkívül jelentős kérdés! –, elég fontos volt ahhoz, hogy a 16. századi reformáció állást foglaljon abban; akkor Jézus Krisztus Személyének lényegével kapcsolatos kérdéskör, továbbá az Ő – a keresztyénségben és az

Egyházban való – erőteljes kifejeződése megbonthatatlan egységének kérdése igenis időszerű és eléggé fontos ahhoz, hogy foglalkozzunk ezzel a 21. században!

Krisztus és a keresztyénség szétválasztása a jelenkori "keresztyén vallásban" az oka annak, hogy Jézus Krisztus Személyének lényege a keresztyén egyénben igencsak leértékelődött egy – történelmi vagy teológiai –, leereszkedő jóváhagyás szintjére. Jézus Krisztus erőteljes megnyilvánulása a keresztyén egyénben pedig a kötelezően előírt és gyakorolt moralitás és etika szintjére degradálódott. Jézus Krisztus Személyének lényege az egyházban kollektív értelemben véve csupán a papság szervezeti kérdésére korlátozódik. Jézus Krisztusnak az Ő Testében való, erőteljes megnyilvánulása pedig vallásos tervekkel és programokkal, előre elhatározott feladatokkal lett helyettesítve. A keresztyénség ilyen módon egy megcsonkított és ember-alkotta "keresztyén-vallássá" mutálódott, amelynek Isten előtt nincs értéke (v. ö. Kol. 2:23).

Gondoljunk csak végig, milyen komoly, logikus kihatásai és következményei vannak annak, hogy eltúrtuk azt, hogy a keresztyénség és Krisztus így elválasztódjon, egymástól külön váljon, és szétessen. Krisztus és a keresztyénség megbonthatatlan egységének, erőteljes és lételméleti kapcsolódásának felismerése nélkül elkerülhetetlenül hiányos és torzult lesz a Szentháromságról vallott felfogásunk: annak megértése, hogy Isten hogyan cselekszik a keresztyénben és a gyülekezetben az Ő Fia által, az Ő Szent Szelleme segítségével. Amikor Krisztust, ama Igazságost (Apcsel. 3:14; 7:52) elválasztják és levágják a keresztyén igazságosság erőteljes, dinamikus kifejeződésétől – azzal a következménnyel, hogy ahhoz ragaszkodnak, hogy a keresztyén életmód egy kegyes 'előadását' valósítsák meg –, akkor Krisztus halálának hatását tagadjuk meg, és a kereszt a történelem szükségtelen és felesleges tragédiájává válik (v. ö. Gal. 2:21). Amikor a "keresztyén-vallás" a keresztyénséget pusztán emberi képességek erőfeszítései által elérhető erkölcsös viselkedéssé degradálja, akkor "a kereszt botrányát" (Gal. 5:11), mint Krisztus "befejezett munkáját" (János 19:30) teszik félre, és hagyják ott befejezetlenül, hogy aztán majd emberi elkötelezettséggel és képességgel tegyék teljessé. Amikor a keresztyénségről úgy gondolkodunk, hogy az kevesebb, mint az élő Úr Jézus Személyének jelenléte és erőteljes megnyilvánulása, akkor valamilyen leválasztott és elkülönített dolog és szabályzat – legyen az eszmerendszer vagy egyház-felépítés – jön létre, amely aztán a bálványimádás tárgya lesz. Ezek pedig olyan súlyos megalkuvások és eltévelyedések, amelyeket szóvá kell tenni, és amelyekkel szembe kell nézni.

Jóllehet néhányan egy "új reformációt"³⁸ emlegetnek, amely csupán a jelenlegi teológiai hitrendszer és az egyház-felépítés átalakítását foglalná magába, ez azonban nem lenne elegendő. Amire szükségünk van, az nem más, mint az, hogy újra a helyére kerüljön a feltámadt Jézus valóságával – mint amely a keresztyénség lényege és kifejeződése – kapcsolatos felismerésünk, amely egyedül képes arra, hogy az emberiséget visszaállítsa Istennek a ránk vonatkozó működési céljába, Jézus Krisztusnak a keresztyén emberben való lakozása által.

Azon állítás, hogy a keresztyénség azonos Krisztussal, és ebből adódóan a "keresztyénség isteni természetű"³⁹ nem csupán valami újfajta ismeretelméleti ideológia népszerűsítését jelenti, vagy egy még pontosabb ortodox hitrendszer védelmezését. Ez egy felhívás arra, hogy térjünk vissza a feltámadt és élő Úr Jézus Krisztus valóságához, aki a keresztyénség létezésének a lényege, és annak viselkedésbeli kifejeződése. Kétségtelen, hogy lesz néhány teológus, aki megkísérli figyelmen kívül hagyni ennek a megbonthatatlan Krisztusközpontúságnak a hangsúlyozását, azt egy tökéletességre törekvő idealizmusnak, vagy szubjektív miszticizmusnak titulálva. Ők azon fognak majd erősködni, hogy megőrizték az értelmi és klerikális dolgok leválasztottságát, amelyek megtagadják és ellehetetlenítik Krisztus élő Szelleme valóságának az erőteljes szellemi megtapasztalását önmaguk és mások számára.

John R. W. Stott élénk képeket fest le szavakban, amikor azt írja, hogy a "keresztyénség Krisztus nélkül olyan, mint egy láda kincs nélkül, egy képkeret arckép nélkül, egy halott test lélek nélkül."⁴⁰ Megmaradunk-e abban önelégülten, hogy tétlenül ülünk, és eltűrjük azt, hogy egy "keresztyén-vallás", és annak üres, steril teológiája ilyen élettelen és torz, hibás módon mutassa be a keresztyénséget? Itt az ideje, hogy szégyenérzet nélkül állítsuk, hogy a "keresztyénség: Krisztus", és hogy személyesen tegyünk bizonyosságot erről, megengedve, hogy az élő Úr Jézus feltámadott élete "megnyilvánuljon a halandó testünkben" (2 Kor. 4:10,11) Isten kegyelme által, Isten dicsőségére!

Fordította: Abonyi Sándor. Lektorálta: Elleh Hajnalka.

2012-02-27

A cikk eredeti forrása: <http://www.christinyou.net/pages/XnisXst.html>

-
- ¹ Lewis, C.S., *Mere Christianity: What One Must Believe to Be a Christian*. New York: Macmillan Publishing Co. 1978. pg. 62.
- ² Nevin, John W., *The Mystical Presence*. Philadelphia: United Church Press. 1846. pg. 216.
- ³ Torrance, Thomas F., *Reality and Evangelical Theology*. Philadelphia: Westminster Press. 1982. pg. 16.
- ⁴ *Ibid.*, pg. 18.
- ⁵ Barclay, William. *The Mind of St. Paul*. London: Fontana Books. 1965. pg. 87.
- ⁶ Ortiz, Juan Carlos, *Living With Jesus Today*. London: Triangle Books. 1984. pgs. 18,19.
- ⁷ Westcott, Brooke Foss, *The Gospel of Life: Thoughts Introductory to the Study of Christian Doctrine*. London: Macmillan and Co. 1895. pg. 249.
- ⁸ *Ibid.* pg. 250.
- ⁹ *Ibid.* pg. 255.
- ¹⁰ Bonhoeffer, Dietrich, *Ethics*. New York: Macmillan Publishing Co. 1976. pg. 22.
- ¹¹ Ellul, Jacques, *The Presence of the Kingdom*. Philadelphia: Westminster Press. 1951. pg. 52.
- ¹² *i.e. Krisztus nekünk betudott igazságossága helyett az emberbe helyezett, az illető személyével fuzionált igazságosság, azaz a 'beleöntött igazságosság' tana, ellentétben a 'személynek betudott krisztusi igazságossággal' – a ford.*
- ¹³ Thomas, W.H. Griffith, *Christianity is Christ*. London: Longmans, Green and Co. 1916. pg. 115.
- ¹⁴ *Ibid.* pg. 117.
- ¹⁵ *Ibid.* pg. 118.
- ¹⁶ Barth, Karl, *Church Dogmatics. Vol. IV, Part I, "The Doctrine of Reconciliation."* Edinburgh: T&T Clark, 1988. pg. 149.
- ¹⁷ Thomas, Maj. W. Ian, *The Saving Life of Christ*. Grand Rapids: Zondervan Publishing Co. 1961. pg. 149.
- ¹⁸ Barclay, William. *op. cit.*, pg. 89.
- ¹⁹ Donfried, Karl Paul, *The Dynamic Word: New Testament Insights for Contemporary Christians*. San Francisco: Harper and Row. 1981. pg. 3.
- ²⁰ Merton, Thomas, *The New Man*. New York: The Noonday Press. 1961. pg. 165.
- ²¹ Lewis, C.S., *op. cit.* pg. 64.
- ²² *Ibid.*, pg. 166.
- ²³ Merton, Thomas, *op. cit.*, pg. 169.
- ²⁴ Dunnam, Maxie, *Alive in Christ: The Dynamic Process of Spiritual Formation*. Nashville: Abingdon Press. 1982. pgs. 110,111.
- ²⁵ Ortiz, Juan Carlos, *op. cit.*, pg. 42.
- ²⁶ Thomas, Maj. W. Ian, *op. cit.* Title of book.
- ²⁷ Bonhoeffer, Dietrich, *The Cost of Discipleship*. New York: Macmillan Publishing Co. pg. 269.
- ²⁸ *Ibid.*, pg. 271.
- ²⁹ *Ibid.*, pg. 272.
- ³⁰ Haller, Manfred, *Christ as All in All*. Sargent: The SeedSowers. 1996. pg. 105.
- ³¹ *Ibid.*, pg. 116.
- ³² *Ibid.*, pg. 118.
- ³³ *Ibid.*, pg. 121.
- ³⁴ *Ibid.*, pg. 156.
- ³⁵ Westcott, B.F., *op. cit.* pg. 278.
- ³⁶ *Ibid.*, pg. 281.
- ³⁷ Denney, James, *Jesus and the Gospels: Christianity Justified in the Mind of Christ*. London: Hodder and Stoughton. 1908. pg. 27.
- ³⁸ Torrance, Thomas F., *Theology in Reconstruction*. Grand Rapids: William B. Eerdmans. 1965. pgs. 259-283.
- ³⁹ Kierkegaard, Soren, *Attack on Christendom*. Princeton: Princeton University Press. 1968. pgs. 102, 132.
- ⁴⁰ Stott, John R.W., *Focus on Christ*. New York: Collins. 1979. pg. 155.